

שחקן השנה - מחבל השנה

בין כל כוכבי הייבוא למיבצע אנטה שבגירסתו של מנחם גולן, הגיע לישראל גם קלאוס קינסקי, השחקן שנבחר על ידי העור לס הזה כשחקן-מישנה השנה בזכות הופעתו המפתיעה בסרטו של אנדריי ז'ולאבסקי חסיבותה של אהבה.

המפתיע שבתפקיד זה היה לראות את קינסקי, שתורפני החזקים נראים כשל רוצח-מלידה, מפגין אנושיות כה רבה וריגועי-אמת מחרידים כשחקן-תיאטרון ש-מנסה, נואשות, לנחם את רומי שניידר, ב-שעה שהוא עצמו, כריצ'ארד השלישי ב-הפקת-תיאטרון כושלת, זקוק לרחמים.

ומה שמפתיע עוד יותר מעצם התפקיד הוא לגלות את קינסקי, בעל הפנים המפ-חידים — ששימשו אותו בכ-150 סרטים וברובם בדמות האיש הרע, אם זה רוצח מן המעבר או גאנגסטר מן המיורח — כאדם רגיש, בעל ביטויים של משורר וזהירות רבה בניסוח המילים שלו או, כמו שהוא מבטא זאת: „נדמה לי שהשפה המילולית שלנו פשטה את הרגל. מדברים בלי סוף, על פוליטיקה, על מילחמה ועל שלום, על וייטנאם ועל צ'ילה, בעוד ששום דבר אינו קולע למטרה כמו המונח אחת של ילד בוייטנאם. או, להבדיל, העובדה הפשוטה שאנשים בישראל בנו ארץ חדשה, עשו מעשים במקום לדבר מילים.“

הצגות וערבי-שירה. קינסקי, אף שהוא טוען כי הוא טיפוס אפוליטי מושלם וכבר חמס-עשרה שנה שאינו קורא עיתון, צריך לגלם את תפקיד רב-המחבלים הגרמני, שתואר כאכזרי מכולם בפרשת אנ-טבה. הוא טוען שלמרות היותו חסר-עמדה בסיכוסים ביגלאומיים, ומתנגד קבוע ל-סיווגים של לאומיות (למרות שהוא טוען ש-רק לישראלים יש זכות לומר שהם ישר-אליים, כי יצרו את ישראל יש מאין), טוען שאת תפקידו בסרט זה קיבל מבלי לשאול על השכר, פער, הוא מספר, נהג לקבל תסריטים בטלפון, אפילו מבלי לקרוא אותם, ולהחליט בין זה לזה לפי גובה הסכום. מאז, היה לאנדרטם בבחירת עבודותיו, ולא כל דבר משכנע אותו. באחרונה סירב ליותר תפקידים מאלה שקיבל על עצמו.

שחקן קלאוס קינסקי
למות כדי להיות

וזאת משום שעסק הן בתיאטרון והן ב-סיפורת. בתיאטרון התכונן להעלות את מקבת עם גלגדה ג'קסון, אך התוכנית ב-עינה עומדת. מה שלא ידוע בישראל הוא שקינסקי הוא שחקן-תיאטרון ותיק ומעלה דרר-קבע ערבי שירה מפריעטם של זיון, רמבו ומיאקובסקי.

את שם סיפרו האוטוביוגרפי, שזכה ב-תפוצה עצומה בצרפת בגרמניה ואף ביספאן, שאל משרי של פרנסוא ויון, למות כדי לחיות. הוא מסביר כי בחר בשם זה מאחר שכל חייו היו מילחמה גדולה אחת שלו בעצמו, ושלו באחרים, כדי לחיות. להרוס כדי לבנות מחדש. להישבר כדי לעשות משהו טוב יותר. המקום היחיד שבו הצליח לשכוח מכל הבלי העולם הזה היה הג'נגל

הפחדות

בנוגידו

אות משמים — (תל-אביב, תל-אביב. אנגליה). בשישה ביוני, בשש אחרי-צהריים, ילדה קתרין תורן בן, כמה דקות לאחר חלידה ניפטר הילד והאב, ספילטו, הציע לבעלה של קתרין, שגריר ארצות-הברית ברומא, עיס-קה: תינוק חי שנולד בעת-יבועונה-אחת יחד עם בנו המת. חמש שנים אחרי שהתמנה רוברט תורן כשגריר ארה"ב בבריטניה, מופרעת מסיבת יום-ההולדת של דמיאן, אותו ילד ששימש כנושא העיסקה, על-ידי התאבדותה של האומנת. האב ברנן, שצץ מעבר לכל פינה כחתול שחור, רודף אחרי תורן ומציע לו לבקש את עזרתו של מגרש-שדים בשם בוגנהאגן, בעיר העתיקה של מגידו. זאת, לאחר שסידרה ארוכה של אסונות ניחתה על ראש המישפחה וכל המקורבים לדמיאן בעל החיך המתוק כמלאך אבל, לאמיתו של דבר, אליא דהאב ברנן, זהו חיוכו של השטן בכבוד-יבועצמו. שכן דמיאן הפעוט נולד מזיווג של השטן עם אשה-תן.

ועוד טוען ברנן, כי לכל דבר טוב שנוצר בעולם יש דבר רע מקביל, וכי ליוש-המשיח יש אנטי-ישו השטן, ששוכן בעולם המודרני תחת שילטון הפוליטיקה, משמע בביתו של שגריר ארצות-הברית. הפתרון היחיד להפסקת פעולתו של השטן הקטן הוא, לדעת פרופסור בוגנהאגן: לרצוח את הילד בכנסייה. ואומנם, זוהי הנקודה שבה הבחילה הפסיכית למראה שרשרת הזוועות, הכלולת כלבים ענקיים הקורעים בשר אדם, פתיחת קברים וגילוי שלד של חיה תחת גופת

הקרב על

האוזניים

הקרב על מידווי — (חן, תל-אביב. ארצות הברית). שאון הי-קרב הקולנועי נדס, תמו גלי האש הפוטונניים ונרגעו הדי העופרת המתמוצצת. הנרי פונדה המלבין שואל את האל הולברוק המכסיף: „האם היינו טובים מן היפאניים, או שמא היה לנו בסך-הכל קצת יותר מזל?“ והצופה, שבמשך שעתיים נערכו על אוזניו האומללות קרבות בשיטת הסנסראונד (זו השיטה האקסטרופונית ש-הומצאה עבור סירטי-אסונות כמו רעידת אדמה, כדי להמחיש לאוזן את עוצמת ההתמוצצויות והמתלומות שעל הבד, כאילו נערך הקרב על בשרו), שואל את עצמו: מה באמת התרחש שם, במידווי, אותם האיים שבאמצע הדרך בין יפאן ל-ארצות-הברית, באביב של 1942! ספק אם יידע לענות על כך.

אומנם, התשובה בידי בני-סמא, היסטוריונים צבאיים ואנשי צבא כבר ניתנה חד-משמעית, ולא על בד הקולנוע דווקא (אם כי כבר נעשה בעבר סרט על הנושא). מבחינה צבאית, הקרב על מידווי היה זה שהביא לתפנית ברורה לטובת האמריקנים נגד היפאניים. אלא שהסרט אינו מצליח להבהיר נקודה זו, אף שהוא מנסה לגעת בה, ולעומת זאת מתעכב יותר על הצד האסטרטגי של המיבצע, מה ש-עושה את הדברים פשטניים, יבשים ומשעממים. נראה ש-אפילו הבמאי ג'ק סמית השניח בכך, מה-גם שהוא עצמו השתתף בקרבות אלו כשהיה בשיטת, כקצין חיל-האוויר באותו איזור במילחמת-העולם השנייה. לכן בחר לשרב לתוך העלילה סיפור אחד, מגוחך, סוחט-דמעות וכמעט לא-רלוונטי (צ'רלטון הסטון כקצין-מיבצעים, ויחסינו עם

הפרואני, שם הסריט את אגירה של וורנר הרצוג, סרט שלא הוצג בישראל אסרכי זכה בביקורות מעולות בפסטיבל קאן לפני שנ-תים, וכן באנגליה ובצרפת. משום כך, הוא טוען, הטבע והחיות הם התופעות המרגשות אותו באמת וכל השאר, כולל הפוליטיקה הקולנוע, זה בסך-הכל דברים בעלי ערך יחסי. הפוליטיקה היא, בעיניו, בית-רבושת אחד גדול, ועבודת השחקן בקולנוע דומה לעבודתה של יצאנית המוכרת את עצמה בכסף. בינתיים הוא נשוי לאשה וייט-נאמית, וטוען כי איש בעולם אינו מבין, בעצם, את הבעיה הוייט-נאמית. והוא עובד בקולנוע ועדיין, כמובן, מקבל כסף תמורת עבודתו...

לא בגלל שאני פולני. וההפתעה הי-אמיתית — מה דעתו לתפקיד שזיכה בו תואר שחקן השנה, „עבדתי עם ז'ולאבסקי רק משום שאנחנו חברים טובים“, הוא אומר, „ולא משום שאני ממוצא פולני בדיוק כמוהו. לסרט לא היה בעיני כל ערך, ולא הכרעתי כלל את מה שעשיתי שם. חוץ מזה, כל העבודה על הסרט הייתה עיגוי אחד גדול. עבדנו כמו כלבים מיתש בבוקר עד שש בבוקר שלמחרת, ולא זכינו

בזיכרון...“ (הקריאה: קו הקוקייה, אנשים יפים, ה-תחנה הבאה גרינוויץ וילג, צמד בכותרות. פתח-תיקוה: זהות גנובה.

תל-אביב

מזימות (אלנבי, ארצות הברית) — שני זוגות מזורים, מסתבכים

גרגורי פק ובן-השטן — למען בוגנהאגן!

אמו של הילד, גולגולת מתגלגלת ככדור ועוד כהנה וכהנה, מגיעה לשיאה. גרגורי פק נראה מסכן לחלוטין כשהוא מנסה להחזיק את הילד המתוק שהוקצב לו בהסרטה כמו עופון על המיזבה, וזה צורח כמו כלבלב שדרכו לו על זנבו.

קוברן ופונדה — מיזדקנים ומלבינים

בנו הטייס הצעיר האוהב, נוסף לכל הצרות, יפאנית). כל הצד האנושי של הסרט נראה כמיצעד כוכבים מז-דקנים, פאטטי ועצוב למדי, כשבראש כולם הנרי פונדה, בתפקיד אדמירל נימץ, לבן כולו, רוברט מיצ'ם שגידל סנטר כפול ונראה אומלל ומיסכן. חבל שלאחר כל-כך הרבה מיליונים של דולרים וכל-כך הרבה עבודות מחקר שהושקעו בהכנת הסרט (כולל השימוש בקטעים דוקומנ-טריים שצולמו בעת המילחמה), מתקבל הרושם שמי שמנח בקרב על מידווי הוא זה שאוזניו מחזיקות מעמד.

ביניהם. מדיום מדופלמת ומבולבלת לחלו-טין עם זיווג מזור של נהג מונית ביום ובלש בלילה, מול רביגנבים ממולח ועור-כנגד, שהיא בלונדית — למראית-עין ושחורה למעשה. הרבה הומור, אלגנטי ומפוכח כמו שרק היציקוק יודע לעשות. (מוגרבי)

*** כל אנשי הנשיא (גרצות-הברית): כתבת-תחקיר מצוינת על פרשת ווטרגייט, המצדיעה לחופש הי-עיתונות האמריקני ומעוררת קינאה בקרב העיתונאים בישראל.

*** להיות או לא להיות (גת, ארצות-הברית): תיזכורת למה שנק-לא „מגעהקסם של ארנסט לוביטש“ ב-קומדיה מקסימה שבמרכזה להקת תיאטר-רון העוסקת בפעילות מחתרתית בוור-שה. קרול לומברד.

חיפה

*** צמר כבותרות (הקריה) — ארצות-הברית): מה שזיכה את ג'ורג' ברנס באוסקר של השנה האחרונה. שני קומיקאים ותיקים מנסים לחדש את הצ-לחת העבר. מולו — וולטר מתאן.